

AC-3244

Seat No. _____

M. A. / M. Sc. (Part-II) Examination

April / May – 2003

Geography

Paper-VII (a) : Social Geography

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૨) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.
(૩) માત્ર સીમા દર્શાવતા કોતરેલી નકશાકૃતિનો ઉપયોગ પરીક્ષાર્થી કરી શકે છે.

૧ સામાજિક ભૂગોળનાં સ્વરૂપ અને વિકાસની ચર્ચા કરો અને તેનો વર્તમાન વ્યાપ સમજાવો.

અથવા

૧ સામાજિક ભૂગોળના અભ્યાસ માટેના અભિગમોની ચર્ચા કરો અને પ્રવર્તમાન સંદર્ભમાં કલ્યાણકારી અભિગમનાં મહત્ત્વને સમજાવો.

૨ સામાજિક આંતરક્રિયા અને સંબંધો પર ભૌગોલિક પરિબળોને પ્રભાવના યોગ્ય દૃષ્ટાંતોથી મૂલવો.

અથવા

૨ ભારતીય સમાજ દ્વારા નિકટવર્તી અને દૂરવર્તી સામાજિક સંબંધોના ભૌગોલિક અને અ-ભૌગોલિક નિર્દેશાંકો (Indicators)ની સદૃષ્ટાંત ચર્ચા કરો.

૩ સામાજિક જૂથના નિર્માણમાં વિભાવના, પ્રક્રિયા તથા પ્રવૃત્તિ-સ્તર સમજાવો અને પ્રાથમિક જૂથના બદલાતા જતા બંધારણ પર વિવેચન કરો.

અથવા

૩ પ્રાથમિક અને સામાજિક વિસંયોજન (Segregation)સમજાવો અને સામાજિક વિસંયોજનના પ્રકારોની વિગતે સદૃષ્ટાંત ચર્ચા કરો.

૪ આધુનિકીકરણનાં પરિબળોની ચર્ચા કરો અને ગ્રામીણ-ભારતમાં આધુનિકીકરણની પ્રક્રિયાઓ દૃષ્ટાંતોથી સમજાવો.

અથવા

AC-3244]

1

[Contd...

૪ તનીકી, મૂડી, બજાર અને સભ્યતાના સંદર્ભમાં આંતરરાષ્ટ્રીયકરણ-પ્રક્રિયાઓની દષ્ટાંતો આપીને ચર્ચા કરો.

૫ (અ) શહેરીકરણ અને સામાજિક બદલાવ
(બ) સામાજિક સુખાકારીની વિભાવના અને નિર્દેશાંકો.

અથવા

૫ (અ) પર્યાવરણીય સંસાધનો અને ગ્રામીણ આવાસો
(બ) ગુજરાતમાં સામાજિક સુખાકારીની પ્રાદેશિક તરાહ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Attempt **all** questions. They carry **equal** marks.
(2) Draw **neat** diagrams wherever necessary.
(3) Candidates are allowed to use map-stencils showing only outlines of nations.

1 Discuss the nature and development of social geography and explain its present scope.

OR

1 Discuss the approaches to the study of social geography and explain the importance of welfare approach in the present context.

2 Examine the impact of geographical factors on social interaction and relations with suitable examples.

OR

2 Discuss the geographical and non-geographical indicators of close and far social relations with examples from Indian society.

3 Explain the concept, process and level of activity in the formation of social group and comment on the changing structure of primary group.

OR

3 Explain the physical and social segregation and discuss in detail the types of social segregation with examples.

- 4 Discuss the factors of modernization and explain the process of modernization in rural India with examples.

OR

- 4 Discuss the process of internationalization with reference to technology, capital, market and culture giving examples.
- 5 (a) Urbanisation and Social change.
(b) Concepts and indicators of social well-being.

OR

- 5 (a) Environmental resources and rural housing.
(b) Regional patterns of social well-being in Gujarat.
